

Aanleiding:

In de periode augustus 2016 t/m juli 2019 is het onderwijsconcept van De Bunders gefaseerd gewijzigd van een traditioneel leerstofjaarklassensysteem naar een eigentijds concept : procesgericht onderwijs.

In dit concept heeft de leerling meer regie op zijn leren en staat onderzoekend leren centraal.

Het werken in drie Leergroepen op Leerpleinen, heterogeniteit in groeperingsvormen, de Ruimte als 3^e pedagoog/de rijke leeromgeving en Wereldoriënterend onderwijs, zijn belangrijke elementen van ons schoolconcept.

Procesgericht onderwijs is ontwikkeld aan de Universiteit van Leuven: Ferre Laevers/Luc Stevens. Voor de begeleiding bij implementatie en coaching van leerkrachten werken wij samen met bureau Tweemonds, deel uit makend van de ontwikkelgroep van Ferre Laevers.

Wij bieden dit onderwijs aan de leerlingen aan vanuit een holistische mensvisie geschraagd door het gedachtegoed van Luc Stevens: autonomie, relatie en competentie en Gert Biesta: kwalificatie, socialisatie en subjectivering.¹

Wettelijk kader:

De Wet op het Primair Onderwijs (WPO) stelt minimum eisen voor de basiskwaliteit waaraan elke school moet voldoen.

Alle leerlingen dienen de kerndoelen te behalen en te voldoen aan de referentieniveaus voor taal en rekenen.

Deze eisen worden door de Inspectie van het onderwijs met het Bevoegd Gezag(Schoolbestuur) besproken en gewaardeerd.

Daarnaast stellen scholen eigen ambities op. Deze worden uitgewerkt in de zogenaamde eigen aspecten van kwaliteit en staan beschreven in het Schoolplan van de school.

Beleid Stichting BOOM

Binnen onze stichting wordt een gezamenlijk kwaliteitsbeleid ontwikkeld waarin elke school zijn eigen ambities stelt.

Vanuit dit kwaliteitskader vindt tussen de zeven scholen van onze stichting collegiale visitatie plaats vanuit een onderzoeksvraag van de te onderzoeken school. Dit leidt tot aanbevelingen en leerpunten. De directeuren, verenigd in de directie advies raad, werken door het jaar heen aan de ontwikkeling van onderwijzen de kwaliteit daar van.

Streven is om het visitatieonderzoek te verdiepen naar een systeem van auditing.

Kwaliteitszorgsysteem De Bunders

Proces gericht onderwijs kent een viertal peilers voor kwaliteit: welbevinden, betrokkenheid, competenties en prestaties.

Vanuit onze visie volgen wij leerlingen gedurende hun basisschooltijd op bovenstaande vier peilers.

Wij doen dit met het procesgericht leerlingvolgsysteem Looqin. Ook leerlingen volgen en reflecteren op zichzelf met Looqin2U. Leerlingen kijken en schalen zich op welbevinden, veiligheidsbeleving, betrokkenheid en competenties.

Betrokkenheid en Welbevinden

Betrokkenheid is de belangrijkste indicator voor leren. Hoge betrokkenheid impliceert 'verdiept' (fundamenteel) leren; in onderwijstermen Deep level learning. Leraren schalen heel het jaar de leerlingen op de verschillende fases waarin deze zich bevinden. Jaarlijks vindt een externe audit plaats op betrokkenheid.

De uitkomsten van de audit zijn input voor het monitoren en waar nodig verbeteren van ons onderwijs. Verdieping van het handelingsrepertoire van leraren en het geven van feedback aan leerlingen zijn daarbij krachtige instrumenten.

Vanuit het wettelijk kader vindt jaarlijks onderzoek plaats naar de sociale veiligheid van leerlingen in leerjaren 7 en 8.

Het is de ambitie van de school om daar ook leerjaar 6 bij te betrekken. Ook ouders en leraren worden bevraagd op hun ervaren van sociale veiligheid.

Daarnaast vinden tweejaarlijks Tevredenheidsmetingen plaats onder leerlingen, leraren en ouders.

Uitkomsten van beide onderzoeken (leerlingen en ouders) worden besproken met de Medezeggenschapraad van de school en de Meepraatraad van leerlingen. Leraren bespreken in teamverband hun aspecten van de onderzoeken.

Competenties

Competenties zijn de opbrengsten van ontwikkelings- en leerprocessen die kinderen achter de rug hebben. Het gaat hier om life-skills die verworven door deep-level-learning. Competenties maken dat iemand zich in nieuwe complexe levensechte situaties "kundig" kan tonen. Competenties zijn een observatiemiddel .

Competenties zijn ook af te leiden uit het leervermogen of de vlotheid waarmee nieuwe vaardigheden en inzichten door een kind worden verworven.

¹ <https://nivoz.nl/nl/nro/wat-is-goed-onderwijs-over-kwalificatie-socialisatie-en-subjectivering>

Competenties worden toegekend op basis van observaties, waarbij die worden ingeschaald ten opzichte van leeftijdsgenoten. De voorwaarde hieraan verbonden is dat er een rijke leeromgeving moet zijn waarin de competenties breed kunnen worden geobserveerd.

Wij hebben uit een set van twaalf competenties de voor ons onderwijs belangrijkste competenties gekozen om te schalen. Het gaat om:

- sociale competentie:
dit is voeling hebben met eigen beleving én het in anderen kunnen verplaatsen, in hun gevoelens, intentie, waarnemingen en gedachten: bijv hoe vraag je hulp, hoe druk je affectie uit, hoe maak je duidelijk wat je niet wilt en wat de meest effectieve tussenkomst is. Dit is te observeren bij alle sociale situaties.
- zelfsturing en ondernemingszin:
dit is keuzes kunnen maken, je achter iets kunnen zetten (de wilfactor), weten hoe dingen aan te pakken, afstand kunnen nemen. Zelfsturing gekoppeld aan creativiteit levert ondernemingszin op. Dat is het vermogen om grenzen te verleggen.
Dit kun je o.a. teug zien bij Leskracht, werken aan eigen doelen, activiteiten waar de leerlingen zelf nadenken.
- taalvaardigheid:
beheersing van mondelinge en schriftelijke taal, begrijpend lezen en technisch lezen.
Deze zijn te observeren op het Taal- en Leesplein en bij Leskracht.
- grote motoriek:
deze is te observeren tijdens buitenspeeltijd en gymlessen
- kleine motoriek bij Leergroep I:
te observeren op alle pleinen voornamelijk op het Technieklein en Kunstplein.
- abstract en logisch denken:
hieronder valt rekenvaardigheid, maar ook het ontdekken van wetmatigheden en conclusies formuleren op basis van logisch redeneren.
Deze is te observeren op het Reken-, Wereld-, en Technieklein, tijdens Leskracht en tijdens het werken aan eigen doelen.
- begrijpen van de maatschappelijke wereld: deze is zichtbaar bij Wereldoriëntatie/Leskracht
- artistieke expressie: te observeren bij kunstateliers en als beeldende uitdrukking van het geleerde.

Prestaties

De WPO schrijft voor dat het meten van prestaties dient te gaan aan de hand van een gevalideerd en genormeerd instrument, zoals Cito, Route 8, DIA. Prestaties worden toegekend ten opzichte van een normgroep.

Voor de leerjaren 3 t/m 7 is het genormeerde instrument de Cito-toetsen die in januari/februari en in mei/juni worden afgenomen. Leerlingen van leerjaar 8 maken de wettelijk verplichte eindtoets. De laatste drie jaar is dat Route 8 geweest.

Gedurende de ontwikkeling van ons procesgerichte onderwijs hebben wij ervaren dat de Cito-toetsen niet goed aansluiten bij ons schoolconcept. Wij hebben onderzoek gedaan naar beter aansluitende toetsreeksen en zijn tot de conclusie gekomen dat de zogenaamde DIA-toetsen mogelijk het best aansluiten.

Een voorgenomen besluit is dat de eindtoets leerjaar 8 in april 2020 van DIA zal zijn en dat met ingang van het schooljaar 2020/21 de huidige Cito-toetsen in alle drie de leergroepen vervangen gaan worden door DIA.

Monitoring en evaluatie van resultaten zal aangeven of DIA een beter beeld geeft van prestaties van leerlingen.

Naast deze genormeerde toetsen vinden elke zes weken start- en eindmetingen plaats. De meting geeft aan waar de leerling zich bevindt in vergelijking met de leerlijnen van het CED: Centrum voor Educatieve Dienstverlening wat zich richt op kwaliteitsverbetering in het onderwijs. De leraar is in staat om met deze metingen het onderwijsaanbod voor de komende periode voor de leerlingen te bepalen.

Rapportages

Omdat in procesgericht onderwijs de leerling meer centraal staat is ook een andere vorm van rapportage gewenst. Uitgangspunt is de driehoek: kind-ouder-school.

Jaarlijks vinden een drietal gesprekken plaats. Deze gesprekken duren ca. 20 minuten en zijn verspreid over drie driewekelijkse periodes.

In Leergroep I wordt gestart met het werken in een werkmap waarin de voortgang van het leren zichtbaar is. Voor het kind is deze map het hulpmiddel om met ouders en leerkracht in gesprek te zijn. Voor jongste kinderen zal dat nog een bescheiden bijdrage zijn, maar gaande weg zal de eigen inbreng en verantwoordelijkheid toenemen.

We noemen deze gesprekken Voortgangsgesprekken, immers het gaat gedurende de gehele basisschooltijd over de voortgang van leerlingen.

In Voortgangsgesprekken met ouders en kind worden de afspraken vanuit het vorige gesprek besproken. Tevens zijn welbevinden en betrokkenheid en twee maal per jaar de competenties en prestaties onderdeel van het gesprek. Looqin wordt geopend tijdens het gesprek en toegelicht door de leerkracht. Ouders krijgen inzicht in competenties en prestaties van hun kind vanuit de grafieken die Looqin genereert.

Overzicht Voortgangsgesprekken

Gesprek:	Periode:	Inhoud:
Voortgangsgesprek 1 Duur 20 minuten <u>Aanwezig:</u> Kind, ouder(s) en leerkracht(en)	2 ^e helft oktober/ begin november	-Welbevinden -Betrokkenheid algemeen -terugblik vorig gesprek -Actuele Looqin2U van het kind -Werkmap
Voortgangsgesprek 2 Idem als 1	februari	-Welbevinden -Betrokkenheid per Leerplein -terugblik vorig gesprek -Looqin2U -Werkmap -Competenties -Prestaties
Voortgangsgesprek 3 Idem als 1 Leerjaar 7 geeft pre-advies VO	2 helft juni/ begin juli	-Welbevinden -Betrokkenheid per Leerplein -terugblik vorig gesprek -Looqin2U -Werkmap -Competenties -Prestaties

Voortgangskaart

Elke leerling heeft zijn eigen voortgangskaart, voorheen het rapport.

Op de voortgangskaart staat wat met ouders en de leerling is besproken.

De papieren versie van de voortgangskaart gaat mee naar huis, de digitale versie wordt gearchiveerd in Looqin.

Voorbeeld Voortgangskaart van:..... Schooljaar 2019-2020 Leergroep: III A Basisgroepleerkracht:	
--	--

1e periode, datum:	
Inbreng leerling:	
Inbreng ouders:	
Inbreng leerkracht(en):	
Gemaakte afspraken	

2e periode, datum:	
Inbreng leerling:	
Inbreng ouders:	
Inbreng leerkracht(en):	
Gemaakte afspraken	

3 ^e periode, datum:	
Inbreng leerling:	
Inbreng ouders:	
Inbreng leerkracht(en):	
Gemaakte afspraken	

Na afloop van het gesprek:

De leerkracht vult de Voortgangskaart in na afloop van het gesprek. Na ieder voortgangsgesprek vult de leerkracht de Voortgangskaart aan. In het nieuwe schooljaar wordt de derde periode van het vorige schooljaar overgenomen als start van de nieuwe Voortgangskaart.

Ouders ontvangen de Voortgangskaart zo spoedig mogelijk na het gesprek in een envelop. op dikker papier.

Ouders ontvangen na afloop van voortgangsgesprek 2 en 3 ook het competentie- en prestatieprofiel uit het leerlingvolgsysteem Looqin, zoals dat is besproken.

Werkmappen inzien:

Omdat deze mappen dagelijks gebruikt worden, zijn zij altijd op school. Ouders kunnen deze mappen te allen tijde inzien bijvoorbeeld als ze hun kind naar school brengen of op verzoek na schooltijd. De mappen gaan dus niet mee naar huis.

Wanneer een map vol raakt, besluit de leerkracht een deel mee naar huis te geven.

Metingen en persoonlijke leerdoelkaarten blijven het hele jaar in de map.